

ADVIES Nr. 2.356

Zitting van dinsdag 28 maart 2023

Gelijkstelling tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona voor de jaarlijkse vakantie 2022
– Compensatie

3.431

ADVIES Nr. 2.356

Gelijkstelling tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona voor de jaarlijkse vakantie 2022 – Compensatie

Bij e-mail van 24 februari 2023 heeft de heer P.-Y. Dermagne, minister van Economie en Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over het voornoemde onderwerp.

Als reactie op het verzoek van het beheerscomité van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie (RJV), hebben de leden van de Interkabinettenwerkgroep zich uitgesproken vóór:

- Een gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid corona in 2022 voor de jaarlijkse vakantie;
- De toekenning van een subsidie om de impact van de gelijkstelling voor de werkgevers van arbeiders en bedienden gedeeltelijk te compenseren. Die subsidie zal overeenkomen met de bedragen van de sociale en fiscale inkomsten die de overheid zal innen op het vanwege de gelijkstelling betaalde vakantiegeld.

De Raad wordt dringend om advies gevraagd over de volgende elementen:

- Een voorontwerp van koninklijk besluit houdende gelijkstelling van de dagen van arbeids-
onderbreking ingevolge tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de
pandemie, veroorzaakt door het coronavirus, in het stelsel der jaarlijkse vakantie van de
werknemers, voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022;
- Het bedrag van de sociale en fiscale inkomsten die uit de gelijkstelling zouden voortvloeien
en, in het bijzonder, over de manier waarop de sociale partners in het advies nr. 2.179
van 7 oktober 2020 hebben geraamd dat 41 % van de kosten van de gelijkstelling terug-
vloeit naar de staat;
- De wijze waarop de subsidie wordt verdeeld tussen:
 - * het arbeiders- en het bediendenstelsel; en
 - * tussen de werkgevers van bedienden.

De bespreking van dat dossier werd toevertrouwd aan de in de Raad opgerichte werkgroep.

Op verslag van die werkgroep heeft de Raad op 28 maart 2023 het volgende eenparige ad-
vies uitgebracht.

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN HET ADVIES

Bij e-mail van 24 februari 2023 heeft de heer P.-Y. Dermagne, minister van Economie en
Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over het voornoemde onderwerp.

Als reactie op het verzoek van het beheerscomité van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Va-
kantie (RJV), hebben de leden van de Interkabinettenwerkgroep zich uitgesproken vóór:

- Een gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid corona in 2022 voor de jaarlijkse
vakantie;

- De toekenning van een subsidie om de kosten van de gelijkstelling voor de werkgevers van arbeiders en bedienden gedeeltelijk te compenseren. Die subsidie zal overeenkomen met de bedragen van de sociale en fiscale inkomsten die de overheid zal innen op het vanwege de gelijkstelling betaalde vakantiegeld.

De Raad wordt dringend om advies gevraagd over de volgende elementen:

- Een voorontwerp van koninklijk besluit houdende gelijkstelling van de dagen van arbeidsonderbreking ingevolge tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de pandemie, veroorzaakt door het coronavirus, in het stelsel der jaarlijkse vakantie van de werknemers, voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022;
- Het bedrag van de sociale en fiscale inkomsten die uit de gelijkstelling zouden voortvloeien en, in het bijzonder, over de manier waarop de sociale partners in het advies nr. 2.179 van 7 oktober 2020 hebben geraamd dat 41 % van de kosten van de gelijkstelling terugvloeit naar de staat.
- De wijze waarop de subsidie wordt verdeeld tussen:
 - * het arbeiders- en het bediendenstelsel; en
 - * tussen de werkgevers van bedienden.

Er wordt aan herinnerd dat de Raad zich al over die problematiek heeft uitgesproken in zijn adviezen nrs. 2.179 van 7 oktober 2020, 2.180 van 27 oktober 2020 en 2.250 van 26 oktober 2021 betreffende de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona in het stelsel van de jaarlijkse vakantie voor 2020 en 2021.

Verder heeft hij er in zijn adviezen nrs. 2.291 van 17 mei 2022 en 2.320 van 25 oktober 2022 herhaaldelijk op aangedrongen dat die problematiek voor 2022 ook zo vlug mogelijk geregeld wordt.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Principes en opmerkingen vooraf

1. De Raad heeft zich zorgvuldig gebogen over het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit dat werd toegelicht door de beleidscel van de minister van Werk, die hij dan ook dankt.

Om zijn werkzaamheden goed uit te voeren, heeft hij voorts kunnen rekenen op de expertise van de RSZ en de RVA, die hij van harte dankt voor hun waardevolle medewerking.

Hij herinnert eraan dat hij tijdens zijn vorige werkzaamheden aangaande deze problematiek, met name in zijn genoemde advies nr. 2.179, een aantal principes heeft vastgesteld voor de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie, evenals een methode om een globale financieringsenveloppe voor arbeiders en bedienden vast te stellen, een wijze van compensatie voor de werkgevers van bedienden, alsook een manier om de compensatie te verdelen tussen werkgevers van bedienden.

Hij wil er meteen op wijzen dat hij zich mutatis mutandis wil blijven baseren op een aantal van die principes voor de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid corona voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022, voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie en voor de toekenning van een subsidie om de impact van de gelijkstelling voor werkgevers van arbeiders en bedienden gedeeltelijk te compenseren.

2. Verder constateert de Raad dat, in tegenstelling tot wat voor het vakantiejaar 2021 is bepaald, het ontwerp van koninklijk besluit beperkt is tot overmacht als gevolg van de Covid-19-crisis. Hij onderstreept dat voor de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie, niet alleen de dagen werkonderbreking als gevolg van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de coronapandemie inbegrepen moeten worden, maar ook de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht als gevolg van de overstromingen die België in 2021 hebben getroffen, alsook de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de oorlog tegen Oekraïne.

Hij drukt dan ook de wens uit dat het toepassingsgebied van de gelijkstelling voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie wegens overmacht in de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit in die zin wordt verduidelijkt, teneinde rechtszekerheid te garanderen.

3. Net als in zijn vorige adviezen vindt de Raad dat de compensatie van de kosten van de gelijkstelling van tijdelijke werkloosheid voor de jaarlijkse vakantie voor het eerste semester van 2022, gefinancierd moet blijven worden ten belope van de meerontvangsten voor de instanties die de gelijkstelling genereerden. Daardoor betreft het een gedeeltelijke compensatie voor de werkgevers (en de RJV) aangezien die nog steeds de nettokosten van het vakantiegeld zullen dragen. Voorts gaat het om een budgettair neutrale oplossing aangezien het enkel voor de overheid en de sociale zekerheid om een verlies gaat van inkomsten die ze sowieso niet geheven hadden indien de dagen tijdelijke werkloosheid corona van het eerste kwartaal van 2022 niet gelijkgesteld waren.

Voorts wenst hij mutatis mutandis te herinneren aan de beginselen die zijn geformuleerd in zijn vorige adviezen, rekening houdend met de situatie op het eerste semester van 2022, die verschilt van die van de vorige jaren:

- De gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie en de compensatie ervan vormt een ondeelbaar geheel.
- Met betrekking tot de compensatie voor de RJV vestigt de Raad andermaal de aandacht op de enorme uitdagingen waarmee de RJV geconfronteerd wordt als gevolg van de verschillende gelijkstellingen van de tijdelijke werkloosheid corona voor 2020 en 2021. Het is daarom van essentieel belang dat de regering ook op dit punt haar verantwoordelijkheid neemt en de sociale en fiscale bijdragen voor het in 2020 en 2021 toegekende vakantiegeld, namelijk een bijkomend bedrag van € 107 miljoen, tevens terugbetaalt.
- De compensatie van de gelijkstelling voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie van bedienden moet worden toegepast op ondernemingen die te kampen hebben met de gevolgen van de werkloosheid wegens overmacht, zoals bepaald in de punten B. en C.
- Om de door de regering uitgetrokken enveloppe integraal toe te kennen, stelt de Raad, op basis van de door de RSZ verstrekte gegevens, voor te voorzien in een minimale instapdrempel voor de toekenning van de compensatie aan de ondernemingen die in de loop van het eerste semester 2022 voor ten minste 41 % een beroep hebben gedaan op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht (zie punt C. hieronder).
- De Raad werkt met stabiele cijfers en het is de bedoeling het systeem zo simpel mogelijk te houden.

B. Kosten van de gelijkstelling en compensatie

Op basis van de gegevens die werden verstrekt door de RSZ, de RVA en de RJV constateert de Raad dat de totale kosten van de gelijkstelling voor de jaarlijkse vakantie voor het eerste semester van 2022 worden geschat op € 80.230.135 in het stelsel van de arbeiders en op € 30.287.472 in het stelsel van de bedienden, d.i. een totaalbedrag van € 110.517.607.

De Raad meent nog steeds dat 41 % van de totale kosten van de gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona voor de jaarlijkse vakantie terugvloeit naar de overheid in de vorm van sociale bijdragen en fiscale ontvangsten.

In het licht van die overwegingen stemt hij in met het beginsel dat de regering een subsidie toekent om de kosten van die gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht gedeeltelijk te compenseren voor het eerste semester van 2022 voor het stelsel van de jaarlijkse vakantie.

Die subsidie, die uitsluitend wordt berekend op het deel van de meerontvangsten van de overheid en de sociale zekerheid, beloopt € 45.312.219, waarvan € 32.894.355 wordt toegekend aan de RJV, door middel van een dotatie uit de algemene middelen voor het stelsel van de arbeiders, en € 12.417.863 aan de werkgevers van bedienden via een door de RSZ verrichte compensatie.

C. Wijze van verdeling van de compensatie tussen werkgevers van bedienden

Met betrekking tot de manier om de compensatie (d.i. de op € 12.417.863 geschatte enveloppe) te verdelen tussen de werkgevers van bedienden voor het eerste semester van 2022, drukt de Raad de wens uit dat daarvoor wordt uitgegaan van de volgende principes:

- De enveloppe van € 12.417.863 moet integraal, via door de RSZ opgestelde creditnota's, terugvloeien naar de werkgevers van bedienden die vakantiegeld hebben betaald voor de gelijkgestelde dagen werkloosheid wegens overmacht.
- Hierbij moet in ieder geval voorkomen worden dat de RSZ creditnota's voor kleine bedragen moet opstellen, maar moet er tegelijkertijd voor gezorgd worden dat de volledige enveloppe wordt verdeeld tussen de betrokken werkgevers van bedienden.

Om de door de regering uitgetrokken enveloppe integraal toe te kennen, stelt de Raad voor te voorzien in een minimale instapdrempel voor de toekenning van de compensatie aan de ondernemingen die in de loop van het eerste semester 2022 voor ten minste 41 % een beroep hebben gedaan op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Hiervoor wordt, zoals voorheen, rekening gehouden met het aantal dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten opzichte van het totale aantal dagen dat tijdens het eerste en tweede kwartaal van 2022 in de DmfA werd aangegeven, op basis van de door de RSZ en de RVA verstrekte gegevens.

Aangezien het om een gesloten enveloppe gaat die integraal tussen de werkgevers van bedienden toegekend moet worden, heeft de Raad gekozen voor een minimale instapdrempel voor de toekenning van de compensatie aan de werkgevers van bedienden, en er daarbij op toegezien dat diegenen worden gesteund die een groter risico dragen en het vakantiegeld voor de gelijkgestelde dagen werkloosheid wegens overmacht integraal hebben moeten betalen, terwijl zij slechts een gedeeltelijke compensatie ontvingen. Die wijze van verdeling van de compensatie moet er aldus voor zorgen dat de betrokken werkgevers van bedienden écht de impact van die compensatie voelen.

Voorts wil de Raad voorkomen dat overheidsmiddelen worden verspild en te zeer versnipperd worden door zeer geringe bedragen (minder dan € 20) te compenseren aan werkgevers van bedienden die weinig een beroep hebben gedaan op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, waardoor zij het effect van deze compensatie tóch niet zouden kunnen inschatten.

Ten slotte is hij van oordeel dat de keuze voor die compensatiemethode het beginsel van gelijke behandeling eerbiedigt en geen gevolgen heeft voor kleine en middelgrote ondernemingen, die ook tot de doelgroep behoren, mits zij in de eerste helft van 2022 de minimale instapdrempel bereiken.

Die compensatie moet ten vroegste in het tweede kwartaal van 2023 toegekend worden, mutatis mutandis, volgens dezelfde compensatietechniek als voorheen. Daartoe verwijst hij naar zijn advies nr. 2.180 van 27 oktober 2020.

Gezien de urgentie en om ervoor te zorgen dat de RSZ snel de compensatie kan toekennen overeenkomstig de hierboven uiteengezette beginselen en criteria, dringt de Raad erop aan dat de regering dit advies snel uitvoert door zo snel mogelijk de nodige wet- en regelgevende teksten te publiceren.
